

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē yuddhakāṇḍē

॥ dvipañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ dvīpañcāśaḥ sargaḥ ॥

dhūmrākṣasya yuddhaṃ tasya hanumatā vadhaśca

*dhūmrākṣaṃ prēkṣya niryāntaṃ
rākṣasaṃ bhīmavikramam |
vinēdurvānarāḥ sarvē
prahr̥ṣṭā yuddhakāṅkṣiṇaḥ ॥ 6.52.1 ॥*

*tēṣāṃ sutumulaṃ yuddhaṃ
sañjajñē kapirākṣasām |
anyōnyaṃ pādapairghōrai -
rnighnatām sūlamudgaraiḥ ॥ 6.52.2 ॥*

*rākṣasairvānarā ghōrā
vinikṛttāḥ samantataḥ |
vānarai rākṣasāścāpi
drumairbhūmisamikṛtāḥ ॥ 6.52.3 ॥*

*rākṣasāstvabhisaṅkrudhā
vānarān niśitaiḥ śaraiḥ |
vivyadhurghōrasaṅkāśaiḥ
kaṅkapatrairajihmagaiḥ ॥ 6.52.4 ॥*

tē gadābhiśca bhīmābhiḥ
 paṭṭisaiḥ kūṭamudgaraiḥ |
 ghōraiśca pariḡhaiścitrai -
 striśūlaiścāpi saṃśritaiḥ || 6.52.5 ||

vidāryamāṇā rakṣōbhi -
 rvānarāstē mahābalāḥ |
 amarṣajanitōddharṣā -
 ścakruḥ karmāṇyabhītavat || 6.52.6 ||

śaranirbhinnagātrāstē
 śūlanirbhinnadēhinaḥ |
 jagrhustē drumāmstatra
 śilāśca hariyūthapāḥ || 6.52.7 ||

tē bhīmavēgā harayō
 nardamānāstatastataḥ |
 mamanthū rākṣasān vīrān
 nāmāni ca babhāṣirē || 6.52.8 ||

tad babhūvādbhutaṃ ghōraṃ
 yuddhaṃ vānararakṣasām |
 śilābhirvividhābhiśca
 bahuśākhaiśca pādapaiḥ || 6.52.9 ||

rākṣasā mathitāḥ kēcid
 vānarairjitakāśibhiḥ |
 pravēmū rudhiraṃ kēci -
 nmukhai rudhirabhōjanāḥ || 6.52.10 ||

pārsvēṣu dāritāḥ kēcit
 kēcid rāsīkṛtā drumaiḥ |
 śilābhiścūrṇitāḥ kēcit
 kēcid dantairvidāritāḥ || 6.52.11 ||

dhvajairvimathitairbhagnaiḥ
 khaḍgaiśca vinipātitaiḥ |
 rathairvidhvaṃsitaiḥ kēcid
 vyathitā rajanīcarāḥ || 6.52.12 ||

gajēndraiḥ parvatākāraiḥ
 parvatāgrairvanaukasām |
 mathitairvājibhiḥ kīrṇaṃ
 sārōhairvasudhātalam || 6.52.13 ||

vānarairbhīmavikrāntai -
 rāplutyōtplutya vēgitaiḥ |
 rākṣasāḥ karajaistīkṣṇai -
 rmukhēṣu vinidāritāḥ || 6.52.14 ||

viṣaṇṇavadanā bhūyō
 viprakīrṇaśirōruhāḥ |
 mūdhāḥ sōṇitagandhēna
 nipēturdharaṇītalē || 6.52.15 ||

anyē tu paramakruddhā
 rākṣasā bhīmavikramāḥ |
 talairēvābhidhāvanti
 vajrasparśasamairharīn || 6.52.16 ||

vānaraiḥ pātayantastē
 vēgitā vēgavattaraiḥ |
 muṣṭibhiścaraṇairdantaiḥ
 pādapaiścāvapōthitāḥ || 6.52.17 ||

sainyaṃ tu vidrutaṃ dṛṣṭvā
 dhūmrākṣō rākṣasarsabhaḥ |
 rōṣeṇa kadanaṃ cakrē
 vānarāṇāṃ yuyutsatām || 6.52.18 ||

prāsaiḥ pramathitāḥ kēcid
 vānarāḥ sōṇitasravāḥ |
 mudgarairāhatāḥ kēcit
 patitā dharaṇītalē || 6.52.19 ||

parighairmathitāḥ kēcid
 bhindipālaisca dāritāḥ |
 paṭṭisairmathitāḥ kēcid
 vihvalantō gatāsavaḥ || 6.52.20 ||

kēcid vinihatā bhūmau
 rudhirārdrā vanaukasaḥ |
 kēcid vidrāvitā naṣṭāḥ
 saṅkruddhai rākṣasairyudhi || 6.52.21 ||

vibhinnahṛdayāḥ kēci -
 dēkapārśvēna śāyitāḥ |
 vidāritāstriśūlaisca
 kēcidāntrairviniḥṣṭāḥ || 6.52.22 ||

tat subhīmaṃ mahadyuddhaṃ
harirākṣasasaṅkulam |
prababhau śāstrabahulaṃ
śilāpādapasaṅkulam || 6.52.23 ||

dhanurjyātantrimadhuraṃ
hikkātālasamanvitam |
mandastanitagītaṃ tad
yuddhagāndharvamābabhau || 6.52.24 ||

dhūmrākṣastu dhanuṣpāṇi -
rvānarān raṇamūrdhani |
hasan vidrāvayāmāsa
diśastāñcharavrṣṭibhiḥ || 6.52.25 ||

dhūmrākṣēṅārditaṃ sainyaṃ
vyathitaṃ prēkṣya mārutiḥ |
abhyavartata saṅkruddhaḥ
praḡhya vipulāṃ śilām || 6.52.26 ||

krōdhād dviguṇatāmvrākṣaḥ
pitustulyaparākramaḥ |
śilāṃ tāṃ pātayāmāsa
dhūmrākṣasya rathaṃ prati || 6.52.27 ||

āpatantīm śilāṃ drṣṭvā
gadāmudyamya sambhramāt |
rathādāplutya vēgēna
vasudhāyāṃ vyatiṣṭhata || 6.52.28 ||

sā pramathya rathaṃ tasya
 nipapāta śilā bhuvi |
 sacakrakūbaram sāsvaṃ
 sadhvajaṃ saśarāsanam || 6.52.29 ||

sa bhañktvā tu rathaṃ tasya
 hanūmān mārutātmajaḥ |
 rakṣasāṃ kadanam cakrē
 saskandhaviṭapairdrumaiḥ || 6.52.30 ||

vibhinnaśirasō bhūtvā
 rākṣasā rudhirōkṣitāḥ |
 drumaiḥ pramathitāścānyē
 nipēturdharaṇitalē || 6.52.31 ||

vidrāvya rākṣasaṃ sainyaṃ
 hanūmān mārutātmajaḥ |
 girēḥ śikharamādāya
 dhūmrākṣamabhidudruvē || 6.52.32 ||

tamāpatantaṃ dhūmrākṣō
 gadāmudyamya vīryavān |
 vinardamānaḥ sahasā
 hanūmantamabhidravat || 6.52.33 ||

tasya krudhasya rōṣēṇa
 gadāṃ tāṃ bahukaṇṭakām |
 pātayāmāsa dhūmrākṣō
 mastakē'tha hanūmataḥ || 6.52.34 ||

tāḍitaḥ sa tayā tatra
gadayā bhīmavēgayā |
sa kapirmārutabala -
staṃ prahāramacintayan || 6.52.35 ||

dhūmrākṣasya śīrōmadhyē
giriśṛṅgamapātayat |
sa visphāritasarvāṅgō
giriśṛṅgēṇa tāḍitaḥ || 6.52.36 ||

papāta sahasā bhūmau
vikīrṇa iva parvataḥ |
dhūmrākṣaṃ nihataṃ dṛṣṭvā
hataśēṣā niśācarāḥ |
trastāḥ praviviśurlaṅkāṃ
vadhyamānāḥ plavaṅgamaīḥ || 6.52.37 ||

sa tu pavanasutō nihatya śatrūn
kṣatajavahāḥ saritaśca saṃvikīrya |
ripuvadhajanitaśramō mahātmā
mudamagamat kapibhiḥ supūjyamānaḥ || 6.52.38 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
yuddhakāṇḍē dvipañcāśaḥ sargaḥ ||